

KIIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Gondolatok **augusztus 20-ról**

Augusztus 20. az egyik legősibb magyar ünnep, az államalapító Szent István király ünnepének napja.

I. István uralkodása idején augusztus 15-én, Nagyboldog-asszony napján hívta össze Fehérvárra a királyi tanácsot. Ekkor tartották a törvéynapokat. Érdekes egybeesés, hogy államalapító királyunk éppen ezen a napon halt meg 1038-ban. Szent László királyunk közbenjárása által 1083., augusztus 20-án avatták szentté I. István relikviáit a fehérvári bazilikában. Ezt követően ezen a napon tartották a törvéynapokat.

Egyházi ünnepként Nagy Lajos uralkodásától maradt a köztudatban. 1686-ban XI. Ince pápa elrendelte, hogy Buda vára töröktől való visszafoglalásának évfordulóján évente emlékezzék meg az egész katolikus világ Szent István ünnepéről. Az egyház akkoriban augusztus 16-án tartotta az ünnepséget. Később 1771-ben XIV. Benedek pápa csökkentette az egyházi ünnepek számát, rendelete alapján a Szent István nap is kimaradt, de Mária Terézia mégis elrendelte a megtartását, sőt azt nemzeti ünnepként a naptárakba is felvette! Ő hozta el még ugyanabban az évben Bécsbe, majd Budára a Szent Jobbot, amelyet ez időtől kezdve körmenetben vitték végig a városon augusztus 20-án.

Az 1848-as szabadságharc után 12 évig nem tarthatták meg a nemzeti ünnepet. 1860-ban ünnepelheték meg ezt a napot, amely országszerte nemzeti tüntetéssé fajult. Az 1867-es Kiegyezést követően ismét méltóképpen kezdték ünnepelni. 1891-ben Ferenc József munkaszüneti nappá nyilvánította. Augusztus 20. 1945-ig nemzeti ünnep volt. Ekkor eltörölték, de az egyházi ünnepek sorában még 1947-ig ünnepelheték nyilvánosan.

Szent István ősi ünnepéből az "új kenyér ünnepe" lett, majd az új alkotmányt mint a szocialista államalapítást, 1949. augusztus 20-ra időzítették. Ettől fogva negyven évig az alkotmány napjaként ünnepeltük. 1950-ben az Elnöki Tanács a népköztársaság ünnepévé is nyilvánította. A rendszerváltozás óta, 1989-től ismét a régi tradíciók szerint rendezik meg a Szent Jobb-körmenetet. Szent István ünnepének újjászületése csak 1991-ben történt meg!

Az első szabad választásokon létrejött Magyar Országgyűlés 1991. március 5-i döntése Szent István napját a Magyar Köztársaság hivatalos állami ünneppé nyilvánította.

Franyó Rudolf

Hírek a községházáról

Pilisszentlászló Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. július 27-én ülést tartott.

Jelen lévő képviselők: Tóth Attila polgármester, Kiss Mónika alpolgármester, dr. Illés György alpolgármester, Vanyák Imre alpolgármester, Hicsák János és Rudolf János képviselők. Petkó Gábor az ülés megkezdésekor nem volt jelen.

Hivatalból jelen voltak az ülésen: dr. Gerendás Gábor jegyző, Bartha Enikő az Önkormányzati és Szervezési Iroda vezetője és dr. Weszner Judit a Városfejlesztési iroda vezetője.

Meghívottak: "Előterjesztés a Vadvirág Napköziotthonos Óvoda óvodavezetői pályázat elbírásáról" napirendi ponthoz Fercsák Annamária óvodavezető és Franyó Rudolf a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke.

Tóth Attila polgármester: köszöntötte a megjelenteket, majd megnyitotta az ülést. Megállapította, hogy az ülés hat fővel határozatképes. Petkó Gábor képviselő jelezte, hogy csak később érkezik. Elmondta, hogy a meghívóban szereplő 3. és 9. napirendi pontokhoz van határozati javaslatmódosítás, és készült egy sürgősségi indítvány a Pilisszentlászló Község Önkormányzata tulajdonában álló Sportöltöző ingyenes eseti használatba adásáról. Elmondta, hogy Sáfár Pál festőművész a mai napon kereste meg az önkormányzatot azzal a kéréssel, hogy az általa vezetett festőtábor ingyenesen használhassa a sportöltözőt augusztus 18- 22. között, és augusztus 30-tól szeptember 4-ig.

Rudolf János képviselő: elmondta, hogy a határozati javaslat szerint Sáfár úr augusztus 30-tól szeptember 4-ig kérte a helyiséghasználatot, ezért erről a következő Képviselő-testületülésen is dönthetnek, mivel addig lesz ülés.

Tóth Attila polgármester: elmondta, hogy szeptember 15-én lesz a következő képviselő-testületi ülés, és a sürgősségi indítványként előterjesztett kérelem két időpontra szól, Augusztus 18-tól augusztus 22-ig, illetve augusztus 30-tól szeptember 4-ig. Szavazásra bocsátotta a sürgősségi indítvány napirendre vételét.

Képviselő-testület a sürgősségi indítványt 6 igen szavazattal és egy tartózkodással napirendre vette. A 4. és 5. napirendi pont sorrendjének cseréjét a Képviselő-testület 6 igen szavazattal elfogadta.

1. Tájékoztató két ülés között történt eseményekről

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester: elmondta, hogy a két ülés közötti időszakban tárgyalt a Pilisi Parkerdő Zrt. Vezérigazgatójával, Zámbo Péterrel és Kovács László rendőrkapitány úrral quad ügyben,

- részt vett Ferencsák Annamáriával a „Várépítő” pályázat díjátadóján, Budaörsön, ahol több polgármesterrel és építésszel is beszélgetett, folyamatban lévő pályázatokhoz tartozó teendőket végeztek dr. Weszner Judittal, a Városfejlesztési Iroda vezetőjével. Beadták a vis maior pályázat műszaki dokumentációit,

megtörténtek a hiánypótlások, lezárult a „konyha” pályázat, tartaléklistára került az önkormányzat november 10-i határidővel, és folyamatban van az önkormányzati intézmények fejlesztésével kapcsolatos pályázat, részt vett dr. Illés György alpolgármester úrral, és a nemzetiségi önkormányzattal Bakonyszentlászlón a szentlászlói települések összejövételén, ahol nagyon pozitív élményekkel lett gazdagabb. A következő ilyen rendezvény Jászszentlászlón lesz. Mindenkinek javasolja, hogy ha tud, jöjjön el, sikerült beindítani a Körkép című újságot, a Szentendrei Önkormányzatnál vett részt, ahol több új és folyamatban lévő ügyet tárgyaltak meg a jegyzővel és az irodavezetőkkel, illetve dr. Illés György alpolgármester úrral, szakmai megbeszélésen vett részt a Belügyminisztérium Vízgazdálkodási Főosztályán Hoffman Imre helyettes államtitkárnál. A megbeszélés nagyon jól sikerült, ennek eredménye az egyik előterjesztés, mely szerint az agglomerációs irányt javasolja a Belügyminisztérium. Az erről készült emlékeztetőt eljuttatta a Képviselő-testület tagjaihoz, nagyon sok előkészületi munkát végzett annak érdekében, hogy Pilisszentlászló 150 millió forintos lehetőséget kapott önkormányzati intézmények energetikai fejlesztésére.

Az idő rövidsége miatt intenzív munkát kell végezniük dr. Weszner Judittal a Városfejlesztési Iroda vezetőjével.

A beszámolót követően **dr. Illés György alpolgármester:** kérdése, hogy a Földhivatal meghozta-e már a határozatot a belterületbe vonásokról.

Tóth Attila polgármester: elmondta, hogy belterületbe vonták a Petőfi utca külső szakaszát, és a temető önkormányzati részét.

A Képviselő-testület, a tájékoztatót tudomásul vette.

2. Jelentés a lejárt határidejű önkormányzati határozatok végrehajtásáról

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester: ismertette a jelentést, melyet a Képviselő-testület 6 igen szavazattal elfogadott.

3. Előterjesztés a Vadvirág Napköziotthonos Óvoda óvodavezetői pályázatának elbírálásáról

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester: Ferencsák Annamária kérésére zárt ülést rendelt el.

A Képviselő-testület 18.15 - 18.45-ig zárt ülést tartott, amelyről külön jegyzőkönyv készült, amely NEM PUBLIKUS!

A hallgatóság az eresz alá vonult.

Félóra elteltével engedélyezték a bevonulást.

4. Előterjesztés a „Középületek kiemelt jelentőségű épületenergetikai fejlesztése” c. pályázat tárgyában

Előadó: Tóth Attila polgármester: javaslatára a pályázati anyagot zárt ülés keretén belül tárgyalták. Hallgatóság alig foglalta el helyét a székekben, ismét riadót „fújtak”.

Ez a szünet viszont mindössze 9 percig tartott és mindenki, aki még ottmaradt, elfoglalhatta ülőhelyét.

Az erről a zárt ülésről készült jegyzőkönyv szintén NEM PUBLIKUS!

5. Előterjesztés az önkormányzat 2015. évi költségvetéséről szóló 2/2015.(II. 13.) önkormányzati rendelet módosításáról

Előadó: Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést. Egyéb kérdés és észrevétel nem

lévén szavazásra bocsátotta a rendelet, tervezetet. A számtalan rendelet, jogszabály, bekezdés, különböző számú melléklettel teli paragrafusok felsorolása után, íme a lényeg: a 83.500 eFt Költségvetési összegből az Önkormányzat a 2015. évre 19 163eFt általános működési tartalékot képez.

Hicsák János: megkérdezte, hogy a tagok kijelölése esetenként közbeszerzésként történik-e?

Dr. Gerendás Gábor jegyző: Igen, mert a közbeszerzés tárgyától függ, hogy ki lesz a szakmai szakértő.

Rudolf János képviselő: kifejtette, hogy a beszerzési értékhatár 500 ezer forint. A 15 millió forint értékű közbeszerzésekről a Polgármester dönt egyszemélyben. Bekéri a három árajánlatot, és ez alapján dönt. Nem tudta, hogy ezután a Képviselő-testület mit tud csinálni az elkövetkező négy évben, ha a Polgármester fog dönteni a 15 millió forint + Áfa, kb. 19 millió forint értékű beszerzésekről. „Egyedül a jóhiszeműség marad részünkről, hogy elhiszik a Polgármesternek, hogy a három ajánlatot nem a három barátjától fogja bekérni”!

Hozzáfűzte még, hogy a 30 ezer forintos bérleti díjú cukrászdára már kiírták a pályázatot és felállították a bizottságot is, viszont akkor mostantól kezdve, ha megszavazzák ezt a szabályzatot, akkor a Polgármester fog dönteni mindenről.

dr. Gerendás Gábor jegyző: elmondta, hogy az előre irányzott beszerzésekre vonatkozik ez a szabályzat.

Rudolf János képviselő: elmondta, hogy egyértelműen le van írva, hogy a bbeszerzésekről nem a Képviselő-testület, hanem a Polgármester dönt. Ha ezt megszavazzák, akkor a Polgármester holnap akár egy Audit is vehet.

Dr. Grendás Gábor jegyző: csak akkor, ha a Képviselő-testület biztosít neki az Audira pénzt a költségvetésből.

Dr. Illés György alpolgármester: megkérdezte Rudolf János képviselő úrtól, hogy mit szeretne: értékhatárt módosítani, vagy kihúzni az egészet?

Rudolf János képviselő: előadta, hogy a VI. részt szeretné kihúzni, mivel a pályázat indításához a közbeszerzést kellett módosítani, a közbeszerzés alatti beszerzéseket nem. A VI. pontnak nem látja

értelmét, úgy gondolja, hogy ez nem a pályázat miatt van, nem tudja, hogy miért került bele. Már sokszor beszéltek arról, hogy legyenek átláthatóbbak a pályázatok, hogy indulhasson bárki a faluból, vagy a szentendrei, vagy környékbeli az önkormányzati pályázatokon.”Ez alapján viszont a Polgármester fog bekérni 19 millió forintig három árajánlatot!” – fejezte be álláspontját Rudolf János képviselő.

Dr. Gerendás Gábor jegyző: Pilisszentlászlónak nincs beszerzési szabályzata. Ha a polgármester a bruttó 15 millió forintos beszerzésre egy árajánlatot kér, akkor azt megteheti, ha a Képviselő-testület biztosított erről neki előirányzatot.

Rudolf János képviselő: előadta, hogy ha ezt jóváhagyják, akkor a Képviselő-testületnek a következő négy évben nem lesz beleszólása abba, amit a polgármester tesz.

Dr. Gerendás Gábor jegyző: elmondta, hogy ha nem fogadják el a szabályozást, akkor marad a jelenlegi szabályozatlan állapot.

Rudolf János képviselő: következetesen kitartott álláspontja mellett és javasolta, hogy töröljék a szabályzat VI. részét.

Tóth Attila polgármester: elmondta, hogy nem fogadja be a határozati javaslatmódosítást, de szavaztat arról, hogy a közbeszerzési értékhatárt el nem érő értékű beszerzések rész kikerüljön ezen a szabályzatról, vagy ne kerüljön ki.

Tóth Attila polgármester: szavazás után megállapította, hogy a Képviselő-testület a javaslatot 3 igen és 3 nem szavazattal elutasította.

Rudolf János képviselő: névszerinti szavazást kért a szabályzatról.

Dr. Illés György alpolgármester: megkérdezte, hogy meddig kell ezt eldönteni, és mi van akkor, ha most nem tudnak dönteni.

Tóth Attila polgármester: elmondta, hogy akkor nem tudnak elindulni a pályázaton.

Dr. Gerendás Gábor jegyző: hozzáfűzte, hogy a közbeszerzési eljárás lefolytatásához erre szükség van.

Dr. Weszner Judit Városfejlesztési Iroda vezetője: megerősítette, hogy ezen a héten csütörtökig kell dönteni.

Dr. Gerendás Gábor jegyző: névszerinti

szavazásra szólította fel a Képviselő-testület tagjait

.A névszerinti szavazás eredménye:

Hicsák János képviselő: Nem

Dr. Illés György alpolgármester: Igen

Kiss Mónika alpolgármester: Igen

Petkó Gábor képviselő: Távol

Rudolf János képviselő: Nem

Tóth Attila polgármester: Igen

Vanyák Imre alpolgármester: Igen

Tóth Attila polgármester: szavazás után megállapította, hogy a Képviselő-testület a határozati javaslatot 4 igen, 2 nem szavazattal elfogadta.

7. *Előterjesztés szennyvízkezelés megoldása tárgyában*

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester ismertette az előterjesztést. Megadta a szót Hicsák János képviselőnek.

Hicsák János képviselő: elmondta, hogy magasnak tartja a 4,5 millió forintos tervezési költséget. Kérte ennek a költségnek az indoklását.

Tóth Attila polgármester: elmondta, hogy kértek már be árajánlatot, és kettő már beérkezett, de várnak egy harmadikat is: A beérkezettek közül ez volt a legolcsóbb.

Hicsák János képviselő: kérdése, hogy ezek a szakértői ajánlatok zártkörű területen, vagy milyen széleskörű területen szerezhetők be? Adott-e, hogy mit fogadnak el? Mennyire versenyképesek az ajánlatok?

Dr. Weszner Judit a Városfejlesztési Iroda vezetője: elmondta, hogy mindenképpen vízügyi tervező céget kell keresni, de csak olyan cégektől kérnek árajánlatot, akik már végeztek ilyen jellegű munkát.

Hicsák János képviselő: kérdése, hogy a jelenlegi dokumentációk között nincs olyan, ami erre alkalmas?

Dr. Weszner Judit a Városfejlesztési Iroda vezetője: elmondta, hogy a helyit valamennyire lehet adaptálni, de célszerűbb egy komplett anyag elkészítése.

Rudolf János képviselő: Előadta, hogy az előző ponthoz visszatérve ilyen esetekre gondolt, hogy a Képviselő-testület javasolhatná, hogy írjanak ki pályázatot. A Cukrászdánál a bizottság határozata alapján 30-40 ezer forint a pályázat felső határa.

Tehát ebben az esetben is kiírhatnak pályázatot, meghatározva, hogy négy vagy öt millió forint a felsőhatár, de mivel elfogadták az előző rendeletet, a polgármester, megrendeli akár kétszer ennyiért is, ha nem kap olcsóbb ajánlatot.

Több hozzászólást követően a Képviselő-testület döntése alapján a dokumentáció elkészítésére biztosít max. 3. 450. Ft + ÁFA összeget.

8. Előterjesztés Vis major pályázat tárgyában

Előadó: Tóth Attila polgármester:

Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést. Egyéb kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot.

A szavazás után megállapította, hogy a Képviselő-testület a határozati javaslatot egybehangzó igen szavazattal elfogadta, és az alábbi határozatot hozta.

1. Vis maior támogatásra pályázatot nyújt be az alábbiak szerint:

A kárcsemény megnevezése: Pilisszentlászló – 2015. májusi esőzés

A kárcsemény becsült forrásösszetétele:

Megnevezés: 2015. év

Saját forrás: 4.849.129 Ft

Biztosító kártérítése: 0 Ft

Egyéb forrás: 0 Ft

Vis maior igény: 43.642.153 Ft

Források összesen: 48.491.282 Ft

A Képviselő-testületi határozat felhatalmazza a Polgármestert, hogy a kérelem benyújtásához szükséges valamennyi iratot, igazolást, nyilatkozatot aláírja.

9. Előterjesztés pilisszentlászló Község Önkormányzata tulajdonában álló, Pilisszentlászló, 08/4 hrsz-ú. Sportpálya és 08/3 hrsz-ú ingatlanon álló sportöltöző használatáról

Előadó: Tóth Attila polgármester:

A Képviselő-testület a határozati javaslatot, mely szerint a sportpályát és sportöltözőt a Szentendrei Városi Sportegyesületnek ingyenes használatra átadja, egybehangzó 6 igen szavazattal elfogadta.

10. Sürgősségi indítvány Pilisszentlászló Község Önkormányzata tulajdonában álló Sportöltöző ingyenes eseti használatba adásáról

Előadó: Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést.

A képviselő-testület 6 egyhangú igen szavazattal elfogadta azt, hogy 2015. augusztus 18-22-ig erdélyiek táboroztatása céljából, Szent Korona Szövetség részére ingyenesen átadja. A lehetőséget a Szent Korona Szövetség visszamondta. (szerkesztői megjegyzés)

11. Pilisszentlászló Község Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló.../2013.(...) Önk. sz. rendelet módosításáról

Előadó: Tóth Attila polgármester

Pilisszentlászló Képviselő-testület 6 egybehangzó igen szavazattal az előterjesztést elfogadta.

Egyebek

Kocskovszki Pál lakos: felhívta a figyelmet arra, hogy sportöltöző épületéből szabadon viszik az áramot. Kérdése, hogy erről tud-e valaki, van-e valami írás erre vonatkozóan?

Soláry Józsefné lakos: elmondta, hogy ki van nyitva a hátsó ajtó és a villásdugó be van csatlakoztatva. Beszélt Balogh úrral, aki azt mondta, hogy nincs rá engedélyük. Kérdése, hogy tudja-e valaki, hogy hová megy a zsinór?

Tóth Attila polgármester: elmondta, hogy a Dombai Norberték vettek egy fejjógépet, de nem bírja az agregátor, ezzel segítenek rá, és tud róla.

A Képviselő-testületi ülést a Polgármester 19. 55 órakor bezárta.

Szerkesztői megjegyzés: a fenti írás csak rövidített, lényegre törő változata a 21 oldalas jegyzőkönyvnek.

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat hírei

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. április 28-án ülésezett

Jelen voltak:

Franyó Rudolf elnök

Hornyák Józsefné elnökhelyettes

Dombai Gáborné képviselő

Szentendrei Közös Önkormányzati Hivatal

részéről: Bartha Enikő irodavezető

Pilisszentlászló Község Önkormányzati

részéről: Tóth Attila polgármester

Franyó Rudolf elnök: Köszöntötte a megjelent polgármestert és a hivatal dolgozóit.

Megnyitotta az ülést és megállapította, hogy a Képviselő-testületi ülés határozatképes, 3 képviselő jelen van. Ismertette a napirendi pontokat.

Dombai József lakos: előbb szlovák nyelven, majd magyarul elmondta, hogy a magyar törvények szerint minden nemzetiségnek joga van ahhoz, hogy saját anyanyelvét gyakorolja, a hivatalnak az a kötelezettsége, hogy ha valaki kéri, akkor nemzetiségi nyelven is vezetve legyen az ülés jegyzőkönyve, de ő ettől ő most eltekint. Megköszönte Elnök úrnak, hogy ma 15 órakor értesítette arról, hogy ülést fog tartani a szlovák nemzetiségi önkormányzat. Jobban örült volna annak, ha a pilisszentlászlói szlovákok is értesültek volna a nemzetiségi önkormányzat üléséről. Elmondta, hogy ő nem csak olyan szlovák nemzetiségű pilisszentlászlói lakos, aki regisztrált szlovák, hanem akinek az ősei több mint 300 éve itt élnek a faluban. Szeretne részt venni az ülésen, és kéri a napirendi pontok ismertetését. **Franyó Rudolf elnök:** Kérte, hogy szavazzanak a napirend elfogadásáról.

Pilisszentlászló	Szlovák	Nemzetiségi
Önkormányzat	Képviselő-testülete	3 igen
szavazattal a napirendet elfogadta.		

Franyó Rudolf elnök: javasolta, hogy a jegyzőkönyv hitelesítő Dombai Gáborné legyen. Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete a javaslattal egyhangúan egyetértett.

1. Előterjesztés a nemzetiségi önkormányzat határozatainak megerősítéséről

Előadó: Franyó Rudolf nemzetiségi önkormányzat elnöke

Franyó Rudolf elnök: Az 1. napirendi ponttal kapcsolatban elmondta, hogy a Szlovák Ház bébeadását támogatandónak tartja, bár a bébeadás az érdeklődő visszalépése miatt megghiúsult.

Felmerült, hogy Sáfár Pál festőtábort szervezne. A helyiség kulturális célú hasznosításával egyetért, a kereskedelmi célú hasznosítással viszont nem.

Dombai József lakos: Megkérdezte, hogy milyen határozatokot kell megerősíteni. Véleménye szerint az előterjesztés nem felelt meg az Möt. Előírásainak, a Képviselő-testület a szlovák önkormányzat elnöke tudta nélkül hozta meg döntését.

Dombai Gáborné képviselő: Nem értett egyet ezzel a kijelentéssel.

Dombai József lakos: Elmondta, hogy nem volt joga Dombai Gábornénak nyilatkozni. Testületi ülést az elnök, vagy akadályoztatása esetén az elnökhelyettes hívhat össze. Minden döntés, ami formai, alaki előírásoknak nem felel meg, az érvénytelen. A törvények egyformán vonatkoznak mindenkire.

Bartha Enikő irodavezető: Elmondta, hogy jegyző úr kezdeményezésére múlt hét szerdán egy megbeszélésre került sor, ahol részt vett az Elnök úr és Dombai Gáborné. Arról egyeztettek, hogy az április 28-i ülésen hozott döntéseket szükséges megerősíteni.

Dombai Gáborné képviselő: javasolta, hogy fejezzék be a háborúskodást.

Franyó Rudolf elnök: Javasolta, hogy ülés meghívója több helyen legyen kirakva a faluban. A szlovák önkormányzati üléseit nyilvánosságra kell hozni, a községháza hirdetőtáblájára és a honlapra ki kell rakni. Tágabb tere legyen a nyilvánosságra hozatalnak.

Ezt követően megkérte a képviselőket, hogy szavazzanak az előterjesztésben szereplő határozati javaslat elfogadásáról.

A Képviselő-testület 3 igen szavazattal egyhangúan úgy határozott, hogy a 2015. április 28-i ülésen hozott határozatokat megerősíti.

2. napirendi pont: Előterjesztés a „Vadvirág” Napköziotthonos Óvoda óvodavezetői megbízásával való egyeztetésről

Előadó: Franyó Rudolf nemzetiségi önkormányzat elnöke

Franyó Rudolf elnök: Ismertette az előterjesztést. Támogatta az óvodavezető kinevezését.

Több hozzászólás észrevételezés után a javaslat elfogadására hívta fel a képviselőket.

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete 3 igen szavazattal egyhangúan elfogadta a határozati javaslatot.

3. napirendi pont: Előterjesztés a Pilisi Szlovák települések története c. kalendáriumról

Előadó: Franyó Rudolf nemzetiségi önkormányzat elnöke

Tóth Attila polgármester: Elmondta, hogy úgy gondolja, hogy pozitív irányba változott a települési önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat kapcsolata. Ismertette, hogy az elnök úr által részére átküldött kalendárium 12 település történetét és magyar szlovák nyelvű naptárt tartalmaz.

A kalendárium kiadásának költségében nincs benne az elnök szellemi termékének az ára, ha neki van erre vonatkozó igénye, azt majd jelzi. Szerzői jogi kérdésről az elnöknek kell nyilatkoznia.

Franyó Rudolf elnök: a szerzői jogot átadja bárkinek, csak legyen kinyomtatva.

Tóth Attila polgármester: Javasolta, hogy a nemzetiségi önkormányzat adja ki a kalendáriumot, mivel ő kapott erre pályázat útján 100 000 Ft-ot. A nemzetiségi önkormányzatnak legyen ez a terméke. A fizikai megvalósítás kerül pénzbe. A költséget az oldalszám, a példányszám és a színes oldalak száma határozza meg. Tájékoztató ajánlatot kért be.

Franyó Rudolf elnök: Minél nagyobb a példányszám, annál olcsóbban tudják előállítani.

Tóth Attila polgármester: Bemutatta a kalendárium szerkezeti felépítését. A kiadvány 88 oldalas. Színes kiadás esetén a megvalósítás

költsége: 100db.: 1033 + áfa, 200 db. esetén 918 Ft+ áfa. Fekete fehér esetén 100 db 590 Ft+áfa, 150 db. 481 Ft+áfa, 200 db 453 Ft+áfa, 250 db 439Ft+áfa. Hozzáfűzte, hogy a nemzetiségi önkormányzat döntése, hogy ezzel a kalendáriummal mit kezd. A települési önkormányzat nevében nem nyilatkozik, de támogatja a nemzetiségi önkormányzatnak azt a kezdeményezését, hogy bevigye a testületi ülésre a kérdést.

Franyó Rudolf elnök: javasolja, hogy a nemzetiségi önkormányzat a költségvetésből 100 000 Ft-ot biztosítson a kalendárium kiadására, és 300 000 Ft-ot kér a nagy önkormányzattól.

Dombai József: Véleménye szerint a nemzeti önkormányzat hozzon olyan határozatot, hogy „Felkéri a nemzeti önkormányzat elnökét, hogy forduljon a települési önkormányzathoz, hogy a kalendárium kiadását 300 000 Ft-tal támogassa.”

Franyó Rudolf elnök: lemond a szerzői jogról és a települési önkormányzat annyi példányban adhatja ki a kalendáriumot, amennyiben akarja. Felkérte a képviselőket, hogy szavazzanak a határozati javaslatról és 100 000 Ft-ot biztosítsanak a kalendárium kiadására.

A Pilisszentlászlói Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete 3 igen szavazattal egyhangúan támogatta a határozati javaslatot.

Egyebek:

Dombai József: Gratulált a szlovák énekkar szentendrei szerepléséhez. Megkérdezte a polgármestert, mikor lesz az Alapítók emlékművének az avatása.

Tóth Attila polgármester: A pilisi ősz egyik része lett volna az emlékmű avatása, amivel kapcsolatban még nem egyeztettek a nemzetiségi önkormányzattal.

Franyó Rudolf elnök: Nekünk, az Alapítók utódainak, elődeinkhez hasonlóan templomunk védőszentjének, településünk névadójának, Szent László királyunknak ünnepe a tradicionális. Ezt kell tiszteletben tartanunk!

Maros Madač

Hogyan teremtette az Úristen a szárazföldet

Kezdetben az Úristen teremtette az eget és a földet, de a föld vízzel, széles mély tengerrel volt elárasztva.

- A vízben fognak úszkálni a halak, a levegőben a madarak fognak repdesni, de az emberek és állatok a szárazföldön fognak mászkálni, ezért a szárazföldet is megteremtem, - határozta el az Úristen és szólt az angyalok vezetőjének, Mihály őrangyalnak: gyere őrangyalom, gyere húséges szolgám, megyünk megteremteni a földet.

- Igen, Uram, - mondja Mihály őrangyal és szolgálatkészen vár, mit fog parancsolni az Úristen.

Leléptek az égből, a sötét, mély tengerek fölé.

- Látod a tengert, látod vizeinek mélységét? - mondja az Úristen az őrangyalnak.

- Igen, Uram! - válaszolja Mihály őrangyal.

- Nos, ereszd le magad a tengerbe, merülj egészen

az aljára, hozzád fel nekem egy marék homokot, és amikor markolni fogod, mondd: „Föld, merítelek az Atya, Fiú és Szentlélek nevében!”

- Igen Uram, - mondja Mihály őrangyal, - és ereszkedik a tengerbe. Úszik egyreminél messzebbre, süllyed egyre mélyebbre, már egészen a tenger alján áll, markolja a homokot, és mondja, ahogy az Úristen megparancsolta:

- Föld, merítelek az Atya, Fiú és Szentlélek nevében!

Látja azt az ördög, irigykedik az Úristenre, hogy az egész föld az Istené lesz és gondolkodik:

- Az eget elveszítettem, a pokolba jutottam, nos ha az ég, nem az enyém, legalább egy darabka földet lopok.

- Amit kitalált, rögtön meg is cselekedte. Összehúzza szemét, és zsupsz! - beugrik a vízbe.

Egyre mélyebbre süllyed, már lenn ül a tenger alján, de mikor markol a homokból, az Isten nevét, nem akarja kimondani, ezért így szól:

- Föld, viszlek az összes pokolban lévő ördög nevében!

- Mihály őrangyal nyugodtan úszik, a földet nyitott tenyerében viszi, de a víz egy szem homokot sem sodor el, mert az Isten nevében vette el.

Az ördög is úszik a tengerből, igyekszik akár a tolvaj, aki fél, hogy elkapják. Erősen szorítja a homokot a markában, hogy a víz el ne vigye, de amikor kinyitja tenyerét, az, teljesen üres.

Gyorsan visszafordul a tenger aljára, újból merít egy marék homokot, még gyorsabban igyekszik kiúszni és tenyerét, még jobban szorítja, de a víz ismét mindent elsodort belőle.

Kedvel - kedvtelenül merül harmadszor is, de már okosabb, már az őrangyal szerint Isten nevében markol a homokból. Szerencsésen kiviszi a tenger felszínére. Örül, hogy mégis sikerült egy marék földet ellopnia, ezért elrejtí a szájába, és várja, mi fog történni.

- Felhoztad? - kérdezi az Úristen Mihály őrangyaltól.

- Igen, Uram, mondja Mihály és mutatja a tenyerén lévő homokot.

Az Úristen szed a homokból, járkal a tengeren és elhinteti, de a szemek nem esnek a vízz aljára, a vízen úszkálnak

- Már elfogyott? - Kérdezi az Úristen, mikor a homokot minden oldalra elvetette.

- Már elfogyott, Uram, mondja az őrangyal.
 - Most megáldjuk, amit elvetettünk, - mondja az Úristen, és minden oldalról megáldja a földet:
 - Megáldalak, föld: nőj és terülj szét!
 S lám a megáldott föld nőni és nőni kezdett, amíg nem nőtt akkorára amilyen jelenleg.
 Abban a pillanatban, az ördög szájában lévő föld is nőni kezdett. Arca egyre jobban dagadt, már akkora, mint a dinnye, már akkora, mint a luftballon, fuldoklik – megfullad, vagy talán mégsem?

Nem fulladt meg, időben észhez tért és kín-nal – keservvel a földet nyállal együtt kiköpte.
 Az ő homokja tovább nőtt, a világ összes szikláit és kopár - hegyei belőle lettek. A nyálából a földön lévő mocsarak és egyéb terméketlen helyek keletkeztek.

Fordította: Franyó Rudolf

Az egyetlen föld

Gondolatok a Föld napja alkalmából

Ötven évvel ezelőtt, a hidegháborús űrverseny idején, jólfizetett jövőkutatók azt jósolták, hogy az ezredforduló után már a Holdon, Marson fogunk nyaralni, és a bolygók között utazgatni. Pedig százötven éve Madách már megírta, hogy feljut ugyan az ember a világűrbe, de képtelen lesz ott maradni. Vegyük sorra, hogy jelenlegi tudásunk szerint, miért a Föld az egyetlen élő planéta. A sókristályok, fémrácsok, kénkristályok, szénhidrátok, hó- és jégkristályok is szabályos szerkezetűek, de egyikük sem rendelkezik az élőlények öt kritériumával. Mindegyikük sejtes felépítésű. Kivéve a vírusokat, amelyek anyagcserét nem folytatnak, és aktív helyzetváltoztató mozgásra sem képesek. Így az élettelen és élő természet között helyezkednek el, mivel már képesek szaporodni és alkalmazkodni is, bizonyos keretek között. Minden élő szervezet építőkövei a fehérjék. 43-45 C fok körül ezek denaturálódnak.

Fagyponthoz alatti testhőmérsékleten a jégkristályok teszik tönkre őket. A földfelszín hőmérséklete legtöbbször ezen értékek között található. A Nap évmilliárdok óta, viszonylag egyenletesen sugározza ránk a fényt és a hőt. A Föld pont optimális távolságra van tőle. Közelebb túl meleg, távolabb túl hideg a bolygók. A föld az egyenlítő mentén 1669 km/h körüli sebességgel forog tengelye körül, így az éjszakák és nappalok között elviselhető a hőmérséklet különbség. A Hold egyik oldala jéghideg, a másik tűzforró, a forgás hiánya miatt.

A Föld 103 ezer km/h körüli sebességgel kering a Nap körül. Mivel forgástengelye szöveget zár be a keringés síkjára, így még a sarkvidéken is van nyár minden évben. A Föld tömege elég nagy ahhoz, hogy a tömegvonzása által megtartsa a gázokat, gőzöket. Így felszínének legnagyobb részét óceánok alkotják. A Hold gázait, vízpáráját, a kis tömegvonzása miatt a Föld elvonzotta. Ezért akadálytalanul csapódhatnak be a meteoritok a Hold felszínére. A légkörünk sűrűsödése miatt ezek az oxigén jelenléte miatt elégnak. A levegő páratartalma csökkenti a napi hőingadozást. Az óceáni áramlások és szelek folyamatosan próbálják kiegyenlíteni a hőmérséklet különbségeket. Dublin éves hőingadozása így csak 7, 5 Celsius fok, ellentétben Ulánbátor 55 Celsius fokos éves hőingadozásával. Eredetileg a levegő széndioxidot tartalmazott, de ennek széntartalmát a planktonok beépítették a szervezetükbe, így keletkezett a légköri oxigén. Aminek háromatomos molekulái kivédik a világűr radioaktív sugárzásának nagy részét. Potom ötven év alatt „sikerült” ezt az ózonpajzsot elvékonyítani fFluor /klór és bróm/vegyületek gyártásával. A vVilágméretű betiltások óta viszont újra, mérhetően vastagszik az ózonpajzs. A szenzációhajhász médiával ellentétben a kozmikus ütközések valószínűsége elenyésző. Annak ellenére, hogy a fenyegető kisbolygóknak csak 20-25%-át észleli az emberiség. Azt, hogy a Földet 175 millió évig uraló dinoszauruszok előtt voltak- e „végzetes” űrkatasztrófák, nem tudhatjuk, de 175 millió éven keresztül biztosan nem.

A 65 millió évvel ezelőtti becsapódás ráadásul csak a nagytetű, szárazföldi őshüllőket pusztította ki. A vizekben élő teknősök és krokodilok, valamint a föld réseibe húzódnó kígyók és gyíkok elkerülték a fagyhalált, amit a por okozta napfényhiány váltott ki. A melegvérű emlősök így terjedhettek el. A klíma mindig változik: Jelenleg melegszik. Grönland jege évente 2-3 m-rel vékonyabb. Globális éghajlati katasztrófa mégsem létezik, mert a sivatagosodással egy időben Amerika és Eurázsia északi vidékei egyre élhetőbbek. Az urán, kőolaj és földgáz elfogyása után lehűlés fog következni. A fosszilis energiahordozók közül uránból világviszonylatban is minimálisak a tartalékok. Magyarország készletei ismeretlenek, pedig ezen is múlna, hogy érdemes-e újabb atomerőmű-blokkokat építenünk. Egyre nagyobb baj a túlhasznosítás. Izlandon Vörös Erik előtt összefüggő nyírfaedők voltak. Írországot is a legeltetés teszi holdbéli tájjá, Mongóliát is, és a Száhel övezetet is. Az erdők négyszer, ötször több szerves anyagot állítanak elő, mint a mezőgazdaság, ennyiszor több oxigént is, de az élelmiszerek is ennyivel drágábbak, mint a fa. Síkvidéken gabonát, hegyvidéken fát gazdaságos termelni. Hazánk helyzete jobb, mint gondolnánk. A rendszerváltás előtti 14%-ról az alföldi feketefenyő, nyárfa és akáctelepítésekkel 21%-ra, vagyis 50 %-kal emelkedett az erdősűrűség. A világ számtalan pontján irtják az őserdőket. Mi ezt már a honfoglalás után megtettük. A Brit-szigeteken még a csiszolt kőkorszakban kiirtották az erdőket, a növekedő népesség élelmezése érdekében. A növények vízből és széndioxidból biomasszát állítanak elő, de a fosszilis energiahordozók korában egyetlen zöldenergia sem versenyképes még. A gazdaságosság is fontos, nem csak a környezetvédelem. A szél ritkán fúj, a napsütés ereje változó, a geometrikus energia kiaknázása nem mindenhol lehetséges. Minden ezekhez szükséges eszközt le kell gyártani, el kell szállítani, beüzemelni, karbantartani. A napenergiát kis hatékonysággal, de sokkal olcsóbban hasznosíthatjuk mező-, vagy erdőgazdálkodással is. Az energiahordozókat szántóföldön is meg lehet termeszteni: repce, energiafű, nád, fűz, olajpálma, de akkor az élelmiszerek ára növekszik. Hazánk ezekből mintegy kétszer többet termel a

belső fogyasztásnál, de minden energiahordozóból behozatalra szorul. Mi a feladatunk? A fenntartható gazdálkodás! Azért nem írtam fejlődést, mert az folyamatos termés hozam - növelést jelent, bármilyen áron, ami rontaná a gazdaságot.

A kasza a halál szimbóluma, pedig az életé kellene, hogy legyen. Aki szántott, vetett, gyomirtózott, annak aratnia is kell.

Amikor a farontó bogarak kártétele már meghaladja a gyarapodást, a fákat is ki KELL vágni.

Védenünk is kell a természetet, de termelnünk is kell egyszerre. Meg kell, hogy találjuk a kettő optimális arányát, és fent kell, azt tartansunk. Végül néhány érdekesség: ha szemben állunk a Nappal, az északi féltéken, az balról jobbra vándorol az égen, a déli féltéken viszont jobbról balra. A sarkkörökön túl, a Nap 360 fokban körbe jár minket, ha ott éppen nyár van, vagyis éjszaka, Nyugatról megy Kelet felé! / „Micsoda föld ez a vidék, hogy itt a Nap száll Keletre, nem, mint máshol Naplementre”: Arany János: Rege a csodaszarvasról.

Tisztelettel:

Losonci Miklós, mérnök. 2015. augusztus 30.

Rendkívüli Képviselő-testületi ülés!

Polgármesterünk augusztus 19.-re rendkívüli ülést hívott össze, ezt előző nap az esti órákban tette közzé.

Valószínűleg ez is oka lehetett annak, hogy Franyó Rudolf szerkesztő és volt polgármester úron kívül, magamat nem számítva, a lakóink közül senki nem vett részt az ülésen, mint érdeklődő.

Képviselőink azt követően, hogy a polgármester az ülést 18 óra 5 perckor megnyitotta, már a napirendek elfogadásában sem tudtak dönteni, ezért az előterjesztő Tóth Attila Zsolt a Szervezeti és Működési Szabályzat módosításának megtárgyalását a napirendről levette. 3 igen és 3 nem szavazat született, a minősített többséghez 4 igen szavazat szükséges.

Polgármester indítványának az volt a lényege, hogy a későbbiekben a testületi üléseken a szavazás szavazatszámláló gépen keresztül történjen. A gyakorlatban ez azt jelentené, hogy nem csak az esetleges érdeklődő lakótársak, de még a képviselő-testületi tagok sem tudnák egymásról azt, hogy ki hogyan szavazott.

SZOMORÚ dolgok ezek! Nem feltételezem azt, hogy az ülést vezető polgármester ne tudna 7-ig számolni és a szavazatokat összesíteni, ezért nyilvánvaló a szándék, mégpedig a nyilvánosság teljes kizárása.

Jól döntött Vanyák Imre alpolgármester úr, Rudolf János és Hicsák János képviselő úr, hogy nem támogatta ebben a polgármestert.

Ilyen előzmények után végül is, az érdemi munka is megindult, ennek keretén belül tárgyalta a testület középületeink energetikai korszerűsítésének lehetőségeit. A KÜRTÖS előző számában már foglalkoztam ezzel a témával.

Polgármester arról tájékoztatta a jelenlévő képviselőket, hogy a „KEOP-2015-5.7.0” pályázati kiírásban előírt energetikai tanúsítvánnyal, még mindig nem rendelkezik az Önkormányzat, ezért a pályázat jelenleg nem nyújtható be.

Kiderült viszont, hogy valamire már lefolytatták a közbeszerzési eljárást és a nyertes pályázóval kivitelezői szerződést kell kötni. Na de hát mire, és milyen műszaki tartalommal és mennyi pénzért? Ezt követően kezdődött a bonyodalom, a polgármestert újra KÉTSZER LESZAVAZTÁK. Kénytelen-kelletlen 5 perces szünetet rendelt el, végül is 20 perces susmus után úgy DÖNTÖTTEK, hogy nem döntenek, augusztus 29-én újra tárgyalják a pályázat beadását.

Mi csak abban bízhatunk, hogy jól döntöttek.

Dombai József

Slovenský deň v Kóšpallagu

V štvrtok 20. augusta poslal mi Rudo Fraňo e-mail: v sobotu bude v Kóšpallagu mulatság. Viacej nemusel hovoriť. V Kóšpallagu som bol už trikrát a poznám aj Senváclavanov. V sobotu 22. augusta 2015 ráno o trištvrte na osem sme s manželkou a priateľom sedeli už v rýchliku z Bratislavy do Szobu. Pokračovali sme lokálkou do Kismarosu a počkali si na autobus smerujúci do cieľa. Na zástavke bolo viac ľudí ako zvyčajne. Väčšinou dámy v najlepších rokoch. Niesli si aj nejaké odevy. Azda idú s nami? Veru išli a v programe tancovali ako zástupkyne Kišmarošu. Autobus zastal pred miestnym kultúrnym domom, priečelie a plot vyzdobené maďarskými a slovenskými vlajočkami. Boli sme na mieste. Vystúpili sme všetci. Práve sa začínal Slovenský deň za účasti spevákov a tanečníkov z Mlynkov, Kerepešu, Dunaed'házu, Kismarosu, zo Senváclavu a divadelníkov hostiteľskej obce v Börzsönských vrchoch, ktorý usporiadala Slovenská národná

samospráva obce Kóšpallag. Program bol bohatý a zaujímavý. Jediné čo sme mohli vyčítať (len v dobrom) bola nízka miera slovenského slova. Samozrejme až na začiatok a koniec. Prvými vystupujúcimi (po privítaniach a odovzdávaní pozdravov od najvyšších slovenských miest činiteľov v Maďarsku) bol spevácky súbor z Mlynkov. Poctil nás slovenskými pesničkami - ako vždy na vysokej úrovni. A skutočne zlatým klincom programu bolo záverečné vystúpenie „našich ženičiek“, speváckeho súboru zo Senváclavu. Bolo prekrásne a slovenské. Hovorí sa: nielen spevom je človek živý. Na záver nás organizátori pohostili výborným gulášom, možno to v Maďarsku volajú inak. Určite radi zavítame do Kóšpallagu na akékoľvek slovenské podujatie aj inokedy. A nemusí sa podávať ani jedlo...

*Jozef Schwarz
Pilišan voľbou*

Szlovák Nap Kóspallagon

Augusztus 20. csütörtökön e-mailt kaptam Franyó Rudolftól: Szombaton Kóspallagon „mulatság” lesz. Többet nem kellett mondania. Kóspallagon már háromszor voltam és a derék szentlászlói asszonyokat is jól ismerem. Augusztus 22-én, szombaton reggel háromnegyed nyolckor, már a Pozsony- Szobra tartó gyorsvonaton ültünk a feleségemmel és a barátommal.

Szobtól személyvonattal folytattuk utunkat Kismarosra. Kismaroson megvártuk az uticélunk irányába közlekedő autóbust. A megállónál, a megszokottnál többen váraoztak. Többségben, a legszebb korban lévő asszonyok. Szép népi ruhákat vittek magukkal. Csak nem velünk jönnek? Bizony igen, és a műsorprogramban Kismarost képviselve szerepeltek. Az autóbust a helyi kultúrház előtt állt meg. A homlokzat és a kerítés kidíszítve magyar és szlovák zászlócskával volt díszítve. A helyszínen voltunk. Mindenki leszállt a buszról. Éppen akkor kezdődött a Szlovák Nap a megjelent énekesekkel és táncosokkal. Pilisszentkeresztről, Kerepesről,

Dunaegyházáról, Kismarosról, Pilisszentlászlóról és a Börzsönyi hegyek között lévő vendéglátóink, Kóspallag községének szintársulata. A program, gazdag és érdekes volt. Egyetlen dolgot lehetett kifogásolnunk, (de jó értelemben) mégpedig azt, hogy kevés szlovák szót lehetett hallani. Az ünnepi műsort a pilisszentkereszti Pávakör kiválóan képzett énekkara kezdte. Minden fellépő együttes kiválóan teljesített. A műsorzárónak fellépő pilisszentlászlói Nefelejcs énekkar nagyszerű fellépésével magával tudta ragadni a közönséget, amely bekapcsolódott az éneklésbe.

A mondás szerint: nem csak énekszóból él az ember. Befejezésül vendéglátóink kiváló gulyással, itallal és sok finomsággal kedveskedtek. Igazán örömmel látogatunk Kóspallagra, bármilyen szlovák rendezvényre máskor is. Még akkor is, ha nem adnának ételt és -italt...

*Jozef Schwarz,
aki pilisinek vallja magát*

Részlet Franyó Rudolf **VAJZLIK, A REJTÉLYES PILISI BETYÁR** c. könyvéből

*„F tom Pomázkom poli,
tichí ohník horí.
Okolo ohníka, okolo ohníka,
dvanást' chlapcov sedí.*

*A ten trinástí je
celí dorúbani.
Ešte ón hovorí, ešte ón hovorí,
kamarádi moji, zaprahajte volí.*

*Nech sa já podívám,
nech sa já podívám,
čo to d'ievča robí...“*

A szlovák énekrészlet magyar értelmezése:

*„A pomázi határban
csendes tüzecke ég.
A tüzecke körül, a tüzecke körül,
tizenkét legény üldögel.*

*És az a tizenharmadik
ott hever összekaszabolva.
Még is azt mondja, még is
azt mondja,
barátaim, fogjátok be az
ökröket,*

*Hadd nézzem meg,
hadd, nézzem meg,
mit csinál a kedvesem...”*

Ezt az éneket énekelték, több mint száz évvel ezelőtt a Pilisben élő szlovák elődök, és éneklük még most is számos összefüggésben, de magányosan is az utódok.

A népi balladához hasonló ének a 18. században a Pilisben, de leginkább Pomázon és a környékbeli települések akkori erdőrengetegekben élő zsványokról és azok rejtélyes kapitányáról szól.

A GYÖKEREK

A Pomáz és Pilisszentkereszt közötti majorokban az értékes tavaszi esőzéseknek köszönhetően dús gabonatermés mutatkozott.

Az aratás előtti hetekben, de főleg a szokásos Péter-Pál napi aratás megkezdését követő napokban tikkasztó kánikula lett úrrá a vidéken. Az uradalmi intéző, Stumpf irányításával kezdetét vette az aratás. A majorokban nagy volt a sürgés-forgás. „Az aratás mindenekelőtt” jelszót kapta utasításként feljebbvalójától az intéző.

Az aratást a Dera-patak völgyének bal oldali dombjába kapaszkodó táblán lévő búzával kezdték. A kaszáló férfiak mellett azok asszonyai és munkabíró gyerekei segédkeztek.

Ahogy mondani szokás, hétágra sütött a nap. A levegő meg sem mozdult. Az aratók homlokán folyt az izzadság. Ruhájuk ráragadt kipárlott testükre. Nem szabad odafigyelni ilyen apróságokra, gyerünk tovább, vágni a rendet, hiszen ott áll mögöttük az úri hajcsár. Asszonyok szedik a levágott gabonát, majd kérébe kötegelik szalmából készült kötelekkel, de a meleg miatt a száraz szalmát nem bírják erősen megcsomózni. Puhák a kérék, sok szétesik.

– „Ej, a teremburáját, így kell kötözni?” – ordítzik Stumpf, az intéző, és a nehéz korbács már le is súlyt a szorgos asszony hátára. Az asszony felkiált fájdalomában, és göresös kézzel kötöz tovább.

Az intéző szeme mindent lát. A kaszálók közti távolságot igyekező tartani, az időskorú Rezsnyák lába belegabalyodik egy tüskésbe, és megtántorodva majdnem saját kaszájára esik.

„Mi van veled, te sumákoló?” – ordít Stumpf, – „tán odamenjek és emelgessem lábaidat?”

Az öreg, már őszes Vajzlik viszi az elejét a kaszásoknak.

Erős, vállas, magas férfi, akár a jegenye, de őt is kezdi legyőzni a hőség. Szomorúan tekinget felfelé, felfedez-e valamicske üdítő szellőt, és inge ujjával törölgeti izzadtságát poros arcáról. Kezei remegnek a megerőltetéstől, lábai éppen csak tartják, de mégis a kaszáért nyúl, hogy folytassa a munkát.

Az intéző már a háta mögött ordítózik, fejéra vág a korbáccsal, úgy, hogy annak vége vörös foltot hagy az arcán.

- Fejétől büzlik a hal – ordítja veszettül Stumpf.

- Majd én, megtanítalak benneteket, hogyan kell szolgálni a kegyelmes uradalmat! Ezt követően gyengébben ugyan, de még egyszer rásuhintott korbácsával az idős Vajzlikra.

Az csak összeszorította fogait, majd erős lendülettel suhintotta kaszáját a magasra nőtt búzába.

Egy ujjával agyonüthette volna a szívtelen intézőt, de inkább túrt és hallgatott. Hozzá volt már szokva az öröklött „rabszolgasághoz”.

Az emberek szemében bizony sokszor fellobbant a harag lángja, de senki meg sem mukkant. Mindenki még jobban lehajtotta fejét, mintha járomba hajtaná.

Mit számítanak az ütések, azokat el lehet viselni, de azokat a gyalázkodó szavakat, az istentelen gyalázkodást, amellyel ez az emberbőrbe bújt sárkány sértegette a szegény népet, az jobban fáj, égetett, mint a tűz.

- Szeretkezni otthon az asszonyaitokkal, abban mesterek vagytok, de dolgozni azt nem! Lám Vajzlik úr is, gyereket csinálni, azt tud, de dolgozni nem bír!

Elmegy könyörögni a kegyelmes úrhoz, hogy a felesége otthon maradjon, mert várandós, hogy majd ő kettőjük helyett fog dolgozni, és lám, egy helyett sem akar! Az asszony otthon heverészik, öreg és még ráadásul szülésre vár. Szégyen! Elleni azt tudtok, de mást nem.

A szidalmazó hirtelen elnémult, a magasabban lévő erdők felől feltámadt a szél. Sötétedni kezdett az égbolt, Szentkereszt és Szentlászló irányából mély mennydörgések hallatszottak. Lent a Dera-patak menti völgyben meg sem mozdult a levegő, mintha ólomból lenne.

Stumpf, mint akit megszállt az ördög, még gyorsabb munkára ösztönözte az aratókat. Legyen kész még a zivatar előtt a búzatábla.

Sötét felhők takarták be a napot, fent kígyóztak a villámok. Már közeledtek a dörgések, de a fülledtség még fokozódott és a nehéz felhőkből még egy csepp sem esett. Az asszonyok sikoltoztak, és ijedt tekintettel néztek lakóhelyük felé. Hiszen otthon hagyták gyerekeiket. A férfiak, nehezen szedve lélegzetüket, a kényszerítés hatására utolsó erejüket összeszedve dolgoztak.

Hirtelen szinte teljes sötétség lett, holott még kora délután volt. Kitört a vihar és nagy erővel terülni kezdett az erdőkből a völgy felé. Ekkor ügetett a dolgozókhoz Váradi, az uradalom felügyelője.

Már messziről kiabált teljes erejéből az aratók felé, hogy siessenek, hogy a deresre lesz húzva mindenki, aki most nem dolgozik. Az emberek nekirugaszkodtak, de azért kalapjuk alól figyelték Stumpf intézőt.

Ez a határtalan úr, mikor feljebbvalója előtt állt, megalázkodva levette kalapját, miközben vörös haját szanaszét fújta a szél. Szemei és ajkai édesen és alázatosan mosolyogtak a nemzetes úr előljárójára.

- Hiszen én, kérem alássan... - figyelmeztetően, de alázatos hangon mondta a felügyelőnek:

- Hiszen, le lehetett volna már vágva a lábáról ez a búza, ha nem lennének olyan lusták.

- Hát akkor minek van itt? Minek az a korbács a kezében? Kemény tekintettel nézett rá Váradi, és saját kezével csettintett ostorával a szélbe.

Hirtelen egy fenyegető villámtól kivilágosodott az égbolt, majd mennydörgés kíséretében megeredt a záporosó.

Valahol a közelben villám csapott - mondták az emberek, és mindenki a település felé tekintett.

Váradi éles tekintettel nézett a völgy felé, alig tudta megtartani ijedt lovát. Rövid idő elteltével két tűzoszlop csapott fel. Az egyik balra, a falu feletti uradalmi birtoknál, a másik alatta, a falu felől.

- A Vajzlikék háza ég! - ordították az emberek, és már készülődni is kezdtek az indulásra, menteni Vajzlikék házat.

- Az uradalmi csűr ég! - kiáltott Váradi. Mindenki utánam, jaj, annak, aki nem jön oltani. Előbb az úrét, utána a szolgálét. Utánam a tűzhöz!

Váradi megsarkantyúzta lovát, és mint a lövedék vágta az leveleket a völgyön.

Az emberek leforrázva álltak, nem tudták, merre

menjenek. A szeretet a kicsi házikó felé húzta őket, az öreg Vajzlik egyetlen birtokához. A kötelesség és a büntetéstől való félelem azonban az uradalom gazdasági épülete felé hajtotta az aratóstól elfáradt népet. Ez az utóbbi győzedelmeskedett, főleg azután, mikor Stumpf deressel fenyegette őket.

Vajzliknak abban az égő házban volt a felesége, ezért szó nélkül rohant a saját háza felé, de Stumpf nyersen megállította. Egy lépést sem, oda a csűrhez! - parancsolt rá és ütésre emelte korbácsát. Vajzliknak elsötétült a szeme, hangosan felnyögött és elkapta az istentelent, izmos válla közé szorította, majd elhajította a tüskés bokrok közé, úgy, hogy az élettelenül maradt fekvé a földön.

Az emberek ezt követően ijedten igyekeztek a faluba, és kétségbeesetten mondták:

- Ezért agyonverik, bátyánk!

- Tépjenek szét bár darabokra, de feleségemet megégni nem hagyom! - válaszolta Vajzlik, és akár a szarvas, rohant lefelé a völgyben.

Az elájult Stumpf a kiadós, hűvös záporosótól észhez tért és kimászott a tüskésből. A segítő kezek megmentették a csüret.

Vajzlikkal bizony nem így volt ez! Mikorra szegény odarohant a házához, lángokban állt már az egész, annyira, hogy az oltásra már gondolni sem lehetett. Mint a vad rontott be Vajzlik a pítvarajtón át a szobába és kereste feleségét. Az ágy vetetlenül, üresen állt. A padon senki nem volt. Vajzlik egész testében remegett. Végül az ajtó mögött találta az asszonyt, elterülve a földön. Szegényke, biztos nem bírta már kinyitni az ajtót és ott elesett. Gyorsan lehajolt hozzá és próbálta emelgetni.

- Katarina, Katka, térj észhez!

Hiába. Az asszony nem válaszolt, teste merev és hideg volt, és a földről gyereksíráshoz hasonló hangokat lehetett hallani. Vajzliknak az ijedtségtől égnek meredtek hajszájai.

Felesége megsült és belehalt a szülésbe, és lám, a tűz lángjainál Vajzlik meglátta az újszülöttet. Könnybe lábad a szeme. Istenem, milyen bünt követtem el, hogy ilyen keményen büntetsz? - mondta kétségbeesetten, majd ölébe emelte a halottat és az élő gyermeket, és kivitte a leégett házból. Ezzel azonban Vajzlik még nem itta ki egészen a szenvedés kelyhét.

(Folytatjuk)

A Pilisszentkereszti Szlovák Pávakör 50 éves

A pilisszentkereszti Szlovák Pávakör 1965-től megszakítás nélkül működik nagyon életszerűen és elismerten a pilisszentkereszti és nemzetiségünk elismerésének javára. A kollektívának, a jó közösségi szellemnek köszönhetően tartós értéket hoztak létre kulturális és közösségi életünkben, mert fáradhatatlanul ápolják, őrzik hagyományainkat és ragaszkodnak szlovák gyökereinkhez. Megalakulásakor a Pilisszentkereszti Szlovák Pávakör, amely 1965-ben az első járási szlovák találkozón debütált, helyi egyházi énekkórus volt. A Pávakör nagyon gyorsan kinőtte a helyi, járási és megyei kereteket. Néhány év alatt elismert lett az ország szlovák lakta régiókban, és Szlovákiában úgyszintén. Az énekkar vezetője a megalakulástól Jánszky László volt. 1979-től Szivek József tanár és népművelő közreműködésével működött. A szervezési feladatokat felesége Szivek Katalin vette át. A pávakör művészeti vezetője Molnár Andrásné (Gizi néni).

A pilisszentkereszti énekesek Szlovákiában is nagy sikereket arattak rendszeres fellépéseikkel. Először 1969-ben Túrócszentmártonban és 1982-1987 között a detvai folklór ünnepségeken. Majd az országos kvalifikációs versenyeken. A pilisszentkereszti pávakör az arany medál megszerzése előtt már két alkalommal volt jutalmazva a Kiváló együttes címmel. A pávakör művészeti vezetője abban az időben az elismert muzeológus-néprajzos Alföldi Boros István volt, akinek az énekkarosok három nagyon kiváló

gyűjteményt köszönhetnek, amelyeket CD-n is megörökítettek.

A pávakör tagjai informátorokként eredményesen dolgoztak együtt a helyi születésű néprajzgyűjtővel, Papucsek Gergely költővel, a pilisi népi énekek gyűjtésében, amelyek **Zahucali hory - Felbúgtak az erdők** címen jelentek meg.

30 évvel ezelőtt baráti kapcsolatot kötöttek Szlovák Blatné község fűvös zenekarával, amellyel jelenleg is igen szoros kapcsolatban állnak.

Az országos Magyarországi Szlovák Szövetség versenyein

Pilisszentkereszt népi énekesei rendszeresen szerzik meg a Szlovák arany pacsirta díjat. Az Országos Szlovák Önkormányzat a Pilisszentkereszti Pávakör tevékenységét a Nemzetiségünkért elismeréssel jutalmazta.

„Találkozásunkat három csodálatos szóval: „jó, meleg és szeretet” lehetne kifejezni. Az ének önmagában jót jelent és a jó ének jelentése melegség. Nos, a szeretet az elődöknek, a nyelvnek, és a csodálatos vidéknek a szeretete, ahol élnek, és amelyről oly gyönyörűen énekelnek.”

/Juraj Migas/

„A maguk gyönyörű kétszólamú népi énekeik nem egyszer fakasztottak könnyet szemünkre.

Ugyanakkor a maguk humoros, néha kicsit pikáns énekeik mosolyra derítik az arcot.”

/Ruzenka Egyedová Baránková/

Franyó Rudolf

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomda, nyomdai előkészítés: Technova 2004 Kft. | technovaszentendre@gmail.com • 06 30 280 5189

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015